

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie ze skargi U. K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn.
III CZ 228/23,

w przedmiocie zażalenia U.K. na postanowienie Sądu Najwyższego
z 25 czerwca 2025 r. wydanego w sprawie I NSP 218/25,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 13 listopada 2025 r.,

1. odrzuca zażalenie;

**2. nakazuje zwrócić U. K. 200 zł tytułem nienależnie uiszczonej
opłaty od zażalenia.**

sh

[a.ł]

UZASADNIENIE

Dnia 2 października 2025 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego) U. K. wniosła osobiście do Sądu Najwyższego zażalenie na postanowienie Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2025 r., I NSP 218/25, którego mocą odrzucono skargę U. K. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. III CZ 228/23.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne.

Postępowanie prowadzone w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1725 ze zm., dalej: „u.s.p.p.”) ma charakter jednoinstancyjny – co jest ugruntowanym stanowiskiem doktryny i judykatury. W konsekwencji środek zaskarżenia na postanowienie o odrzuceniu skargi na przewlekłość postępowania nie przysługuje.

Teza ta znajduje oparcie w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego. I tak w postanowieniu z 15 grudnia 2005 r., I KZP 44/05, Sąd Najwyższy zauważył, że „[s]tronie nie przysługuje środek odwoławczy od orzeczeń i innych rozstrzygnięć wydanych w toku postępowania prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki” (zob. także: postanowienia Sądu Najwyższego z: 5 czerwca 2005 r., III SO 12/05; 3 października 2005 r., III SO 19/05). Z kolei w uchwale składu siedmiu sędziów z 21 września 2005 r., I KZP 24/05 Sąd Najwyższy podkreślił, iż „procedura rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania nie jest postępowaniem ani pierwszej, ani drugiej instancji, ale *sui generis* postępowaniem sądowym o charakterze nadzorczym”. Wreszcie w innej uchwale składu siedmiu sędziów z 23 marca 2006 r., III SPZP 3/05 (mającej moc zasady prawnej) Sąd Najwyższy przyjął,

że: „[n]a postanowienie w przedmiocie przewlekłości postępowania [...] zażalenie nie przysługuje”.

Także Trybunał Konstytucyjny uznał jednoinstancyjność postępowania. W postanowieniu Trybunału Konstytucyjnego z 9 listopada 2005 r., Ts 89/05 wskazał on mianowicie, że „[p]ostępowanie o stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego ma charakter incydentalny, stąd ustawodawca ukształtował je jako jednoinstancyjne. Możliwość taką dopuszcza art. 78 Konstytucji”.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że jednoinstancyjność postępowania wywołanego skargą na przewlekłość stanowi jego swoistą cechę i wynika z jego szczególnego charakteru jako postępowania ubocznego, a także ze względów pragmatycznych. Umożliwienie zaskarżenia rozstrzygnięcia wydanego na skutek skargi na przewlekłość postępowania mogłoby prowadzić do niedopuszczalnego długotrwałego, dwuinstancyjnego rozpoznawania skargi, a więc w istocie spowodować efekt całkowicie odmienny od zamierzonego.

Podkreślić także należy, że Sąd Najwyższy nie rozpoznaje sprawy w toku instancji, lecz poza tokiem instancji w szczególnych przypadkach wymienionych w ustawach. Wynika z tego, że Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawy wyraźnie przypisane (postanowienia Sądu Najwyższego z: 9 lutego 2017 r., II PO 1/17; 9 maja 2024 r., I NZ 22/23; 3 czerwca 2024 r., I NZ 1/24). Katalog orzeczeń zaskarżalnych zażaleniem do Sądu Najwyższego jest ściśle limitowany (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2017 r., I PZ 2/17).

Zgodnie z art. 394¹ § 1 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz na postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Stosownie do § 1¹ przytoczonego przepisu, zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Z kolei, jak stanowi art. 394¹ § 3 k.p.c., do postępowania przed Sądem Najwyższym toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio art. 394 § 2 i 3, art. 395, art. 397 § 1 i 1¹,

art. 398⁶ § 3, art. 398¹⁴, art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze, art. 398¹⁶, art. 398¹⁷ i art. 398²¹ k.p.c.

W niniejszym postępowaniu zaskarżone postanowienie nie należy do żadnej z kategorii spraw wymienionych w art. 394¹ § 1 i 1¹ k.p.c., wobec czego nie przysługuje na nie zażalenie do Sądu Najwyższego i w konsekwencji zażalenie skarżącej podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne.

Z powyższych wszystkich względów postanowiono jak na wstępie na podstawie art. art. 394¹ § 3 w zw. z art. 397 § 1¹ k.p.c.

sh